

КАРЕН СИМОНЯН ПЛЕСЕН

Превод от арменски: Агоп Орманджиян, 1987

chitanka.info

1

След продължителен, едва ли не цяла вечност полет те най-сетне кацнаха на планетата и затворени в космическия кораб от две седмици получаваха от механичните куриери оскъдна информация за външния свят.

На петнадесетия ден сутринта ръководителят на експедицията, геологът Ошин Пакрат, избухна:

— Командире, докога ще киснем тук? Ще ръждясаме!

— Не вярвам — невъзмутимо отвърна командирът.

— Омръзна ми вече — призна Ошин Пакрат. — Затова ли кацнахме на тази проклета планета — да скръстим ръце и да гледаме безучастно?

— Не — отвърна командирът.

Ошин Пакрат смутено се озърна. Погледът му търсеше съчувствие от приятелите. Но нито Мариам Андовк, нито Дикран му обърнаха внимание. Те бяха седнали встрани и с едва доловима иронична усмивка слушаха разговора между Ошин и командира.

— И какво? Дойдохме, заседяхме се в този еднообразен свят и доброволно се затворихме в тази кутия — продължи Ошин Пакрат, загубил надежда да срещне съчувствие у приятелите си. — Искам да изляза навън и най-сетне да стъпя на тази планета. Искам да разкъсам плесента... Какво ще кажеш, а?...

— Плесента ли? — попита командирът и погледна през илюминатора.

Сложил ръце на кръста си той огледа този непознат, еднообразен, плесенясал свят.

... Когато преди две седмици космическият кораб се приземи със здравите си лапи тук, всички забелязаха как по цялата повърхност на планетата, от хоризонт до хоризонт се понесоха някакви вълни. Дори им се стори, че космическият кораб е кацнал върху желиран безбрежен океан. Но механичните информатори още с първите си сведения

отрекоха това предположение. Повърхността на планетата беше твърда.

— Омръзна ми и да гледам през илюминатора — продължи Ошин Пакрат. — Все едно и също... Все същата сива равнина. Никакво движение. Този свят сякаш се е вкаменил.

— Ти знаеш ли легендата за Арекназан^[1]? — внезапно го попита Дикран.

— Не искам и да я зная!

— Няма да е зле, ако от време на време поглеждаш навън — рече сякаш на себе си Дикран. — Струва ми се, че този свят не е чак толкова вкаменен.

Ошин Пакрат го изгледа смутено, после сам пристъпи напред, застана пред илюминатора и неочаквано тъй възкликна, че Мариам Андовк и Дикран скочиха като попарени.

— Плесента е отстъпила! — спокойно и делово рече командирът.

Около космическия кораб се разстилаше сиво и пусто пространство. Да, плесента бе изчезнала. И малкото островче, родено върху тази еднообразна равнина, изглеждаше необикновено. Дикран почувства как някакво неопределено чувство сви сърцето му и едновременно у него се роди непознат страх. Той разтърси глава, за да дойде на себе си. И видя как Мариам Андовк притиска с пръсти слепоочията си, а Ошин Пакрат отстъпва назад, махайки с ръце, за да пропъди въображаемата муха, кацнала на лицето му.

Командирът долепи лице о стъклото на илюминатора.

— Почувствувахте ли? — попита Мариам Андовк.

Никой не ѝ отговори.

— Страхувам се — призна си шепнешком Мариам. — Защо плесента отстъпи?

Сложил ръце на кръста си, командирът закрачи из кабината на кораба.

— Дикран, затъмни илюминатора! — помоли Мариам, присвивайки очи. Тя се престори, че двете слънца, пълзящи по небосвода, я притесняват.

Учудващо бе, че под палещите лъчи на слънцето температурата на планетата не надвишаваше петдесет градуса. Чудно и необяснимо.

— Свят без сенки — отбеляза Дикран, когато затъмни илюминатора.

— Ще продължаваме ли да киснем тук? — нервно попита Ошин Пакрат, който не искаше да отстъпи.

Командирът застана в центъра на командната кабина и изгледа всички поред. После се обърна към затъмнения илюминатор и подхвърли през рамо:

— Утре сутринта излизаме на разузнаване. Тримата. Аз, Мариам Андовк и...

Ошин Пакрат направи крачка напред.

— И Дикран — рече командирът, без да поглежда към Ошин. — Без коментарии!

И командирът излезе от кабината си.

— Вторият командир трябва да остане на кораба — рече Мариам Андовк, за да утеши Ошин Пакрат. — Просто така, при евентуална изненада...

— В този мъртъв свят не може да има изненади! — изкрещя Ошин Пакрат. — Аз преди всичко съм геолог!

— И командир — напомни му Мариам Андовк.

2

Те напуснаха космическия кораб без скафандри. Не облякоха и тежките си неудобни дрехи, защото както външната температура, така и съставът на въздуха бяха поносими за геолозите.

— Земята наистина е твърда — рече командирът.

— Да — потвърди Дикран. Той гореше от нетърпение час по-скоро да стигнат до равнината, покрита с плесен.

И тримата закрачиха към отстъпилата плесен. Спряха на граничната ивица. Дикран лекичко стъпи върху сивия пласт.

— Забеляза ли? — попита в същия миг Мариам Андовк.

Цялата повърхност на плесента леко потрепера. Така стана и когато космическият кораб се приземи на планетата.

— Успокой се вече — рече Дикран. — Елате!

И той тръгна уверено напред. Другарите му го последваха. Плесента моментално заличаваше техните стъпки.

— Това наистина ли е плесен? — попита Мариам Андовк.

— Прилича на истинска — отвърна командирът. — Плесенясала планета... И през ум не ми е минавало...

— Приятно е да се върви. Сякаш стъпваш върху мек килим — отбеляза Дикран.

Когато доста се бяха отдалечили от космическия кораб, над тях изведнъж се появи гъст черен облак, който замъгли слънцата. На пришълците им се стори, че всеки миг този облак ще се стовари върху тях. Но облакът не рухна. Просто се изсипа пороен дъжд — внезапен и кратък.

— Да се връщаме — предложи командирът. — Този дъжд не ми харесва, не е истински.

Дикран и Мариам сякаш не го чува и продължиха да вървят напред.

— Дикран!... Мариам!...

Командирът трескаво разтърка очи. Там, където трябваше да бъдат неговите другари, се разстилаше еднообразна плесен. Наоколо

бе пусто и тихо. Командирът неволно скочи от мястото си и затича към космическия кораб. Като стигна граничната ивица между плесента и земята, той се стресна и отчаяно завика:

— Дикран!... Мариам!...

3

Когато Дикран и Мариам Андовк се обърнаха да проверят дали командирът на кораба ги следва, не видяха никого. Не видяха и тъмния силует на космическия кораб върху кафявата равнина и мрачния фон на небето.

— Много сме се отдалечили — започна да се безпокои Мариам.

Дикран понечи да отговори, но в същия миг забеляза, че към тях се приближават две много познати личности. Когато те дойдоха съвсем близо, геолозите едва не извикаха от страх.

Тези двама бяха Дикран и Мариам Андовк.

4

— Безпокоиш ли се?... Или се учудваш?... Или мислиш, че всичко това е плод на болна фантазия? Не бива да се тревожиш! — рече Дикран. — Да вървим заедно, ако искаш.

— Добре — съгласи се другият Дикран.

— Ужасна, проклета планета! Никога не съм срещал толкова необикновена планета!

— Да, и аз не съм срещал — съгласи се Дикран. — Вали дъжд, който не прилича на дъжд. Има две слънца, а температурата не се покачва повече от петдесет градуса. И на всичкото отгоре тази безкрайна плесен...

— Това не е същата плесен, която си виждал на Земята — рече Дикран.

— Струва ми се, че тъкмо тази плесен докара необичайния дъжд. Вероятно не ѝ хареса, че я тъпчем — каза другият Дикран.

Те вървяха по безкрайната равнина. Малко по-далече от двамата Дикран вървяха двете Мариам и тихо разговаряха.

— Къде отиваме? — попита единият от двамата Дикран. — Може би ще е по-добре да се върнем на космическия кораб? Иначе командирът и Ошин ще се безпокоят.

— Наистина, да се връщаме — съгласи се другият Дикран и извика двете Мариам.

— Струва ми се, че тази плесен умее да мисли — каза единият Дикран. — Но и това е много странно.

— Защо да е странно? — възрази другият Дикран. — Нима мислещите същества във Вселената трябва непременно да са еднакви?

— Не — отвърна Дикран. — И въпреки това е странно. Много бих искал по време на тази експедиция да стигнем до взаимно споразумение с тази плесен. Убеден съм, че тя умее да мисли. Не искам да я наричам „човек“ само от морална гледна точка.

— Изпълнението на това твое желание е свръх силите на нашата експедиция — рече другият Дикран. — По-умно ще е, ако се върнем на

Земята, вместо да я разгневяваме.

— Ти защо спря? — попита единият Дикран. — Да вървим!

Те бяха спрели на граничната ивица, докдето бе отстъпила плесента.

— Ще бъде неудобно двамата едновременно да се доближим до космическия кораб — каза другият Дикран. — Какво ще помислят за нас командирът и Ошин?

— А ти кой си?

— Дикран.

— И аз съм Дикран.

— Разбира се.

— Не ти ли се струва, че всичко това е малко странно?... Какво мислиш ти за нас двамата?

— Аз ли? — единият от двамата Дикран поклати глава, усмихна се и забързано се отправи към далечния хоризонт.

Последва го едната от двете Мариам. След малко двамата се сляха със сивата равнина.

На граничната ивица с плесента пак стояха Дикран и Мариам. Без да поглеждат назад, те се приближиха до кораба и се покатериха по стълбата.

5

След няколко часа геолозите напуснаха плесенясалата планета.

— Вие си починете и се успокойте — предложи командирът на Дикран и на Мариам, след като изслуша разказа им. — Скоро ще се отдалечим от тази планета.

Няколко дни след това Ошин Пакрат прошепна на командира:

— Дикран и Мариам ми се струват променени.

— Така ли?

— Може би не са добре — предположи Ошин.

— Искаш да кажеш, че са болни? Може и да са. Защо не!... — отвърна командирът.

— След излитането ни от плесенясалата планета, ти не си ги виждал — рече му Ошин Пакрат. — Хайде да ги посетим!

— Хайде! — съгласи се, макар и неохотно командирът.

Дикран и Мариам бяха седнали в общата зала и с необичайна, леко иронична усмивка посрещнаха командира и Ошин.

— Как сте? — попита ги командирът.

Вместо отговор те сякаш започнаха да се стопяват. Отначало се обвиха в мъгла, после мъглата се превърна в прозрачен дим и накрая образите им се разсеяха.

— Дикран! — извика смутено Ошин Пакрат. — Мариам!...

Командирът се отпусна в креслото, в което преди миг седеше Дикран.

Той разтърка слепоочията си и смутолеви:

— Няма ги. Изчезнаха. Значи те не са се върнали на кораба, а са останали на планетата!

Ошин Пакрат се изчерви. Той нищо не разбираше.

— Планетата ги замени с двойници — продължи командирът. — Плесента ги пое и ги задържа при себе си, а вместо тях ни изпрати двойниците им.

— Защо?... Защо ги остави при себе си? — попита Ошин Пакрат.

— Не зная... Вероятно за да ги опознае. Вероятно за да ни накара да разберем, че не трябва повече да се занимаваме с нея.

— Дикран! — захълца Ошин Пакрат. — Мариам!...

— Плесента беше по-силна — рече командирът. — Може да е била по-глупава, но беше по-силна. А ние не успяхме навреме да предвидим това.

— Може би... не е късно да се върнем, а? — предложи Ошин Пакрат.

— Има ли смисъл? — отвърна командирът. — Дикран и Мариам не съществуват вече за нас, няма ги... А ние двамата сме безсилни пред плесента. Вероятно след време хората ще посетят тази плесенясала планета и тогава ще бъдат много по-търпеливи и малко по-мъдри.

[1] Легенда от класика на арменската литература Хазарос Агаян (1840–1911). Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.